

DE MOURIK

vogelwerkgroep rijk van nijmegen en omstreken

4^e JAARGANG

- NR.1 -

FEBRUARI 1978

DE MOURIK

orgaan van de VOGELWERKGROEP RIJK van NIJMEGEN en OMSTREKEN

4^e Jaargang

- Nr. 1 -

februari 1978

Redactie: Ed Grotenhuis, Hoofdredacteur
Jos van Dokkum
Bart Engelen
Wouter Helmer
Henk Hoogenboom

Kontakt-adres: Jonkerstraat 57, Weurt. Telefoon: 08897 - 1908

Bestuur:

VOORZITTER:

D.Visser,
Weezenhof 32-67, Nijmegen.
tel.: 080 - 441788

SECRETARIS:

W.v.d.Coelen,
Jac.Canisstraat 6, Nijmegen.
tel.: 080 - 233278

PENNINGMEESTER:

H.de Vries,
Jan van Cuykstraat 46, Cuyk.
tel.: 08850 - 13614
postgiro: 26.47.41
met vermelding: "VWG"

CONTRIBUTIE:

Gewone leden . . . . f 7,50
Jeugdleden tot 18 j. f 5,00
Gezinsleden . . . . f 2,50

Werkgroepen:

ARCHIEF-VERSLAGEN-WAARNEMINGEN:

W.Helmer, Joanneslaan 7, Nijmegen.
tel. 080 - 233371.

EXCURSIES:

B.Engelen, Sonatestraat 15, Nijmegen.
tel.: 080 - 773502.

LEESMAPPEN:

J. v. Dokkum, Evertsenstraat 36, Nijmegen.

NESTKASTVERVAARDIGING:

W.Schurink, Marialaan 39, Nijmegen.
tel.: 080 - 773551.

NESTKASTPLAATSING:

J. de Vrieze, Leygraaf 122, Druten.
tel.: 08870 - 3454.

VOGELCURSUS:

E.Grotenhuis, Onyxstraat 29, Nijmegen.
tel.: 080 - 561756.

WINTERTELLING:

D.Visser, Weezenhof 32-67, Nijmegen.
tel.: 080 - 441788.

WINTERVOEDERING:

J.Pieters, Schependomlaan 112, Nijmegen.
tel.: 080 - 771241.

Overneming van artikelen of gedeelten hiervan, alsmede van illustraties is uitsluitend toegestaan met bronvermelding en schriftelijke toestemming van de redactie. Auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikel. Publicatie van artikelen enz. behoeft niet te betekenen dat de daarin vermelde meningen het inzicht van de redactie weergeven.

REDACTIONEEL.....

Nee, dit is echt de Mourik die bij U in de bus ligt, al is hij dan opeens groen. Voor het nieuwe jaar heeft de redactie hem eens een ander jasje aangetrokken. Wij zetten er echter niet "NIEUW!" op en maken hem ook niet duurder, dus dat valt toch weer mee in deze reclamemaatschappij.

Wij wensen U allen natuurlijk allereerst een voorspoedig vogeljaar toe. Voor onszelf wensen wij bovendien iedereen ook een goede schrijfmachine met een mooi zwart lint toe. Zoiets is ook een leuk verjaardagscadeau, niet waar? En als je al binnen een maand orgel kunt spelen, zoals men ons wil laten geloven, dan moet typen helemaal kinderspel zijn.

Het fenologieonderzoek dat U in dit nummer aantreft, is dat beslist niet, maar is een gedegen stuk werk. En ook in het verslag van de riviertellingen van november en december zitten heel wat uurtjes schrijven en typewerk.

We verwelkomen in dit nummer ook Wouter Helmer als onze nieuwe waarnemingensecretaris. U weet dus waar U nu terecht kunt (als U dit nog niet wist). Onze oudvoorzitter H. de Wijs verblijdde ons nog met een fraai stukje over de voorjaarstrek op Mallorca, waar behalve het strand dus nog wel even méér te beleven is! Ook de andere copy-inzenders wederom hartelijk dank.

In verband met de goede gang van zaken is door de redactie een nieuwe taakverdeling ingesteld, waarvan het belangrijkste is, dat dhr B.Engelen nu voortaan de activiteitenrubriek gaat verzorgen en de agenda zal coördineren. Organiseert U al iets of gaat U iets verzorgen of organiseren op activiteitengebied, geeft U dit dan ook op tijd aan hem door, anders heeft U kans dat het niet meer geplaatst kan worden en dat zou jammer zijn.

De redactie wil tot slot nog uw aandacht op twee dingen vestigen; allereerst de contactavonden, die vermoedelijk verplaatst zullen worden naar het hol van de jeugdbonden hier ter plaatse en ten tweede op de contributie voor dit jaar. Vergeet U onze penningmeester niet en bespaar hem daarmee een hoop extra werk..

VAN DE BESTUURSTAFEL

LEDENVERGADERING.

Datum: woensdag 8 maart 1978.

Plaats: Een der N-zalen van de faculteit Wis- & Natuurkunde te Nijmegen.

Agenda: 1. Opening door de voorzitter.

2. Mededelingen.

3. Financieel verslag van de penningmeester.

4. Inventarisaties in 1978; gepland zijn de Ooypolder en het Maasheggengebied, facultatief De Bruuk.

5. Waterwildtellingen.

6. Rondvraag.

7. Sluiting.

FINANCIEELVERSLAG OVER 1977.

Inkomsten.

Saldo per 1-1-'77	f 324,70
Contributies 1976	f 10,00
Contributies 1977	f 422,50
Contributies 1978	f 82,50
Giften	f 69,40
Cursugelden	f 50,00
Verkoop lesboekje	f 37,50

f 996,60

Uitgaven

Archiefmateriaal	f 81,00
Drukwerk De Mourik	f 180,89
Portiekosten	f 65,50
Aanmaningen	f 11,35
Secretariaat	f 6,25
Formulieren	f 22,00
Telefoonkosten	f 34,00
Nestkastmateriaal	f 33,15
Vogelcursus	f 104,50

f 538,64

Saldo per 1 januari 1978: f 457,96

LEDENMUTATIES.

Bedankt: P.Opdam, Rhenen.

Nieuwe leden: E.Grotenhuis, Palembangstr. 40, Nijmegen

T.B.Wilbers, Wagenstr. 18^a, Genep. 08851-2218.

M.J.Nillesen-Janssen, O. Molenweg 214, Nijmegen (huisgen. lid)

J.Sikkema, Maanstraat 57, Nijmegen. 080-773528

Verhuisd: N.G.Edeling; nieuw adres: Berg en Dalseweg 251, Nijmegen.

LEDENADMINISTRATIE.

De ledenadministratie, tevens abonnementen-administratie van "De Mourik", wordt m.i.v. heden uitsluitend door de penningmeester behandeld.

Nieuwe leden, adreswijzigingen, opzeggingen e.d. dienen dus steeds rechtstreeks bij de penningmeester aangemeld te worden.

ACTIVITEITEN

Mededelingen voor deze rubriek inzenden aan: B.Engelen,
Sonatestraat 15, Nijmegen

EXCURSIES. Op zaterdag 25 februari wordt i.s.m. de KNNV een ganzen-
excursie gehouden naar de Duitse Ooy en Rhein-uiterwaar-
den o.l.v. Dick Visser. Vertrek vanaf station N.S. te Nijmegen om
7.15 uur (dus niet 8.00 uur, zoals eerder gepubliceerd). Deze dag-
tocht wordt gemaakt met particuliere auto's. Denkt u aan: kijker,
proviand, laarzen en paspoort. Voor deelname dient u zich vóór
22 februari op te geven bij B.Engelen; autobezitters gelieve tevens
op te geven hoeveel plaatsen zij beschikbaar hebben.

Op zaterdag 4 maart een excursie naar de Flevopolder o.l.v. Henk
de Vries met particuliere auto's. Het maximum aantal deelnemers
bedraagt twaalf. Vertrek van station N.S.Nijmegen om 7.00 uur.
Voor deelname opgeven uiterlijk 2 maart bij de excursieleider.

Op donderdag 9 maart gaan we de Ooypolder in voor een steenuilen-
excursie; vertrek van Hollands-Duits gemaal om 20.00 uur.

Op zondag 16 april een excursie naar de Hatertse Vennen o.l.v.
Dick Visser. Verzamelen bij boerderij De Diervoort om 8.00 uur.

Op zaterdag 6 mei vroege vogelexcursie in de omgeving van Gassel
o.l.v. Bart Engelen (i.s.m. KNNV). Vertrek van station Nijmegen
om 6.00 uur, terug om ca. 12.00 uur. We gaan met part. auto's.
Voor deelname gaarne opgeven bij de excursieleider (773502)
uiterlijk dinsdag 2 mei.

EEN AVONDJE VOGELN. Na de invoering van de zomertijd (2 april)
zijn er weer mogelijkheden om er 's avonds eens
op uit te trekken, bijv. naar de Bruuk, Personenbos, de Ooy of het
Bos van Leur. Gedurende de maanden april, mei en juni zijn enkele
data geprikt: op maandag 17 april, dinsdag 9 mei en maandag 5 juni
verzamelen we bij het station N.S. Nijmegen om 19.00 uur en beslui-
ten dan in onderling overleg ter plekke waarheen de tocht zal gaan.

SCHRIJF- en WERKAVONDEN. Deze zullen blijven doorgaan en wel elke
tweede en vierde dinsdag van de maand. Een
nieuw home voor deze avonden hebben we gevonden bij de Jeugdbonden
te Nijmegen, in de van Waldeck Pymontsingel no. 14 op de boven-
verdieping. Hopelijk laten de leden onze nieuwe waarnemingssecre-
taris niet in de kou staan.

KONTAKTAVONDEN. Deze avonden worden eveneens in de van Waldeck Pyrmontsingel gehouden, elke eerste dinsdag van de maand. Laten leden, die vogeldia's hebben, deze meenemen.

VWG-KAMP IN 't WOOLD (WINTERSWIJK) van 4 t/m 7 mei, wederom, wegens buitensporig succes, geprolongeed!!!

PLAATS: Boerderij van dhr. H.T.Grievink, Woold K172, Winterswijk. Het ligt in de bedoeling donderdags in de loop van de dag te arriveren en 's zondagsmiddags weer te vertrekken. Geslapen kan worden op de deel, in de stal of in zelf mee te brengen tenten.

ETEN: Zelfverzorgingskamp; voor gezamenlijk gebruik is een 2-pits butagstoestel aanwezig.

MEENEMEN: Tent + uitrusting voor wie in eigen tent wil slapen; luchtbed + slaapzak + extra dekens (het 's nachts nog vrij koud zijn), kookspullen en eetgerei (een extra kookpit is zeer welkom) en proviand. En verder alles wat men nog meer nodig denkt te hebben, zoals kijkers, laarzen en vogelgidsen.

KOSTEN: f 2,00 p.p. p.n.

OPGEVEN: Zo spoedig mogelijk, echter vóór 23 april bij Ed Grotenhuis. Voor dit kamp is eigenlijk geen extra aanbeveling nodig. Verslagen van de vorige keren vindt u in De Mourik nrs. 1975-2; 1976-2 en 1977-3/4.

BROED- EN TREKVOGELONDERZOEK. Het kontaktorgaan voor vogelstudie van de KNNV vraagt medewerking bij onderzoeken naar het voorkomen van :

- REGENWULP - Kontaktpersoon: A.J.v.Dijk, Ootmaandijk 1, Uffelte. Tel. 05215-331

- GROTE GELE KWIKSTAART
- IJSVOGEL } Kontaktpersoon: T.Heijnen,
J.Sluijtersweg 26, Eindhoven.
Tel. 040-114873.

- GRAUWE GORS - Kontaktpersoon: R.Meyer, woonark "Aythya" Rivierdijk 2^a, Sliedrecht. Tel. 01840-5245.

VOGELCURSUS. Op 2 maart begint te Nijmegen de vogelcursus voor beginners, in St. Anthonis gaan we op 9 maart van start. Voor nadere bijzonderheden zie De Mourik 1977-6, pag. 3.

WAARNEMINGEN

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★ november - december 1977

Roodkeelduiker : 23-11 1 ex. in overgangskleed, vissend op baggergat Slijk-Ewijk (DD).

Dodaars : 12-11 18 ex. Ooypolder (ww-t) 23-11 55 ex. op Linge tussen Elst en Zetten (DD).

Roodhalsfuut : 30-11 1 ex. Kaliwaal (B.Nolet e.a.)
23-11 1 ex. Slijk-Ewijk in winterkleed (DD).

Aalscholver : 17-12 5 ex. overvliegend Kaliwaal (ww-t) en 1 ex. tussen Vierlingsbeek en stuw Sambeek (ww-t).

Roerdomp : 12-11 2 ex. vliegend Oude waal (P) 30-11 en 3-12 1 ex. Bisonbaai (B.Nolet) 17-12 2 ex. vechtend in weiland, Rijnuiterwaarden Wageningen (GF) en 1 ex. Millingerwaard (ww-t).

Koereiger : 30-10 1 juv. (LB) in het Cirkul van de Ooy. 8 en 23-11 1 ex. Oeffeltse weiden (Re)

Grauwe gans : 12-11 1 ex vl. Kaliwaal (P) 23-11 1 ex. Dodewaard (DD) 28-11 60 ex. → O Gemep (Re).

Kolgans : 3-12 27 ex. four. Kaliwaal (W,B.Nolet) 11-12 64 ex. Salmorth (JT) 17-12 12 ex. Ooypolder (ww-t) 18-12 2 ad. en 1 juv. → ZW Can. kerkhof, Groesbeek (DV) 26-12 ca. 1000 ex. Duffelt en ca. 450 ex. Grietherorth 's avonds slaaptrek Bijland ca. 3300 Kol- en Rietganzen (JT) 29-12 7 groepen van ieder 20-30 ex. → Z van 11.00-11.30 u. Nijmegen (NJN).

Rietgans : 26-11 24 ex. Salmorth (JT) 28-11 18 ex. → WZW 9.00 u. Ewijkse veld (DV) 11-12 2 ex. Salmorth en 29 ex. Düffelward (JT) 17-12 10 ex. Ooypolder (ww-t) 28-11 9 ex. → OZO Leutenbroek Afferden (DV) 26-12 ca. 1000 ex. Duffelt en ca. 450 ex. Grietherorth (JT).

Nijlgans : 12-11 2 ad. en 8 juv. Erlecomse waard (P,ww-t)

Wilde zwaan : 3-12 14 ex. Kaliwaal 5 ex. Millingerwaard (W,B.Nolet) 4-12 5 ex. Hoekse waard (NJN) 17-12 2 ex. Kaliwaal (ww-t) 28-12 9 ex. → O Bisonbaai (W,B.Nolet,M.Klaasen)

- Kleine zwaan : 12-11 28 ex. Bisonbaai en 8 ex. Kaliwaal (B.Nolet)
 23-11 17 ad. 2 juv. Wolferen, Dodewaard (DD)
 26-11 4 ad. 1 juv. Salmorth (JT) 1-12 2 families
 van resp. 7 en 3 ex. met elkaar ruzieënd, Winssen-
 se waard (DV) 3-12 70 ex. Kaliwaal en 20 ex. Bison-
 baai (W,B.Nolet) 4-12 1 ex. Oude waal met geel-
 zwart-gele ring om poot (P) 17-12 15 ex. Kaliwaal,
 14 ex. Bisonbaai en 14 ex. tussen Vierlingsbeek en
 de stuw bij Sambeek (ww-t) 28-12 30 ex. Staartjes-
 waard (DV,K.v.d.Poel)
- Wilde eend : 17-12 ca. 1600 ex. Kaliwaal (ww-t)
- Wintertaling : 23-11 ca. 400 ex. Oeffeltse weiden (Re) 3-12
 ca. 300 ex. Kaliwaal (W,B.Nolet) 4-12 150 ex
 Oude waal (H.de Vries)
- Krakeend : 27-11 minstens 27 ex. Oude waal (P) 17-12 24 ex. Oude
 waal (ww-t) 28-12 2♀ en 1♂ Staartjeswaard (DV,K.v.d.
 Poel) en 4♂4♀ Bisonbaai (W,B.Nolet,M.Klaassen)
- Smient : 12-11 ca. 75 ex. Kaliwaal (LL) 17-12 ca. 200 ex. Kaliwaal
 (ww-t) 22-12 's nachts overtrekkend Nijmegen (W) 28-12
 5 ex. Staartjeswaard (DV,K.v.d.Poel)
- Pijlstaart : 3-12 ca. 50 ex. Kaliwaal (W,B.Nolet) 17-12 1 ex. dood
 gevonden Bisonbaai (ww-t)
- Slobeend : 3-12 ca. 120 ex. Kaliwaal (W,B.Nolet)
- Kuifeend : 65♂♂ en 58♀♀ op 24-12 Mookse broek (Re)
- Brilduiker : 24-12 1♀ Mookse broek (Re) 17-12 1 ♀ idem (ww-t)
- Nonnetje : 3-12 6♀♀ en 3♂♂ Kaliwaal (W,B.Nolet) 4-12 6♀♀ Kaliwaal
 (H.de Vries) 17-12 7 ex. Kaliwaal (ww-t)
- Grote zaagbek : 3-12 1♀ Kaliwaal (W,B.Nolet) 12-12 10♀♀ Kaliwaal
 (P) 17-12 1 ex. Kaliwaal en 1 ex. tussen Gennep
 en Katwijk (ww-t) 25-12 ♂♀ Plasmolen (dV)
- Havik : 3-11 1 ex. de Bruuk (JT) 17-11 1 ex. Gennep overvl. - Z
 (Re) 2-12 1♂ jagend Bovenbroek Bergharen (DV) 13-12 1♀
 jagend Muntberg (DV)
- Sperwer : 15 waarnemingen van 1 ex. over het hele gebied verspreid
 verder : 12-11 2♀♀ en 3♂♂ Ooypolder (ww-t) 23-11 ♂♀
 jagend Hemmen, Zetten (DD) 28-11 1 ad.♂ bewusteloos na

botsing met auto bij achtervolging van een merel, later
weer losgelaten, Groesbeek-dorp (JT)

Ruigpootbuizerd : 8-11 en 6-12 1 ex. Oeffeltse weiden (Re)

Boomvalk : 12-11 1 ex. tussen Gennep en Katwijk (ww-t)

Smelleken : 12-11 2 ex. tussen Katwijk en Ravenstein (ww-t)

Patrijs : 20-11 22 ex. Middelsteegse weiden, Boxmeer (JT)

Waterral : 4-12 1 ex. Oude waal (P) 23-11 2 ex. roepend Groenlanden
(W.v.d.Zande)

Kievit : 26-11 5-10.000 ex. Salmorth (JT) 28-11 en 2-12 resp.
500-1000 ex. en ca. 2900 ex. Maas en Waal (DV) 4-12 ca.
15.000 ex. totaal Duffelt (DV)

Kemphaan : 17-12 30 ex. Kaliwaal (ww-t)

Witgatje : 12-11 6ex. Groenlanden (ww-t) en 3 ex. Bisonbaai (P)
4-12 2 ex. Kranenburger broek (DV)

Zwarte ruiter : 12-11 11 ex. Erlecomse waard (ww-t)

Wulp : 12-11 170 ex. Mill.waard (ww-t) 3-12 120 ex. Mill.waard
(W,B.Nolet) 17-12 138 ex. Mill.waard (ww-t)

Watersnip : 12-11 70 ex. Oude waal (ww-t) 26-11 ca. 45 ex. Salmorth
(JT) 3-12 20 ex. Kaliwaal (W,B.Nolet) 11-12 10 ex.
Kranenburger broek (JT)

Kleine mantelmeeuw : 12-11 1 ex. Mill.waard (ww-t) 28-12 1 ex.
Bisonbaai (W,B.Nolet,M.Klaassen)

Holenduif : 26-11 ca. 20 ex. Salmorth (JT)

Ransuil : nov-dec 4-5 ex. op vaste roestplaats Duitse Ooy (P,W,e.v.a.)
nov-dec 35-45 ex. " " " Vier Perken (W)

Velduil : 28-12 2 ex. Bisonbaai (W,B.Nolet,M.Klaassen)

Isvogel : 17-12 1 ex. Rijnwaterwaarden Wageningen (GF)
6-11 1 ex. Bad Gennep (Re)

Boomleeuwerik : 18-12 6 ex. four. Can. kerkhof, Groesbeek (DV)

Huiszwaluw : 12-11 1 ex. Nijmegen (P) en 1 ex. tussen Grave en
Ravenstein (ww-t)

Waterpieper : 1-12 2 ex. Afferdense waard four. op het ijs (DV)

Oeverpieper 17-12 2 ex. Bisonbaai (ww-t)

Grote gele kwikstaart : 23-11 1 ex. H-D-gemaal (W.v.d.Zande) en
2 ad. Elst four. op kleiige oevers en 1 ad. Opheusden
(DD) 4-12 1♂ Teersche Sluispolder (DV) 18-12 1 ex.
four. de Plak, Groesbeek (DV)

Witte kwikstaart : 1-12 2 ex. Afferdense waard en 3 ex. Staartjes-
waard four. op het ijs (DV) 25-12 1 ex. Gennep (Re)

Klapekster : 12-11 en 17-12 1 ex. Coyse graaf (ww-t) 7-12 1 ex.
Duffelt (Re)

Tjiftjaf : 21-11 1 ex. four. autokamp Beun. veld (DV)

Roodborsttapuit : 10-11 ♂ Ewijk (P) 17-12 1 ex. Maasheggen (ww-t)

Zwarte roodstaart : 18-12 1♂ four. Teersche Sluispolder (DV)

Kramsvogel : 28-11 700 ex. four. Lage Bobbert, Puiflijk (DV)

Zanglijster : 2-12 1 ex. autokamp Beun. veld (DV)

Grote lijster : vanaf 9-12 1 ex. zingend Brakkenstein (dV)

Geelgors : 10 ex. Gennep (Re) op 8-12

Sijs : 3-11 35 ex. de Bruuk (JT) 4-12 6 ex. Hoekse waard (NJN)

Putter : 14-11 2 ex. Botanische tuin (W.v.d.Zande) 28-12 8 ex.
→ ZW Gennep (Re) 30-12 9 ex. Hatertse broek (DV)

Frater : 17-12 55 ex. tussen Gennep en Katwijk (ww-t) 27-12 ca.
25 ex. Trajanusplein Nijmegen (NJN)

Goudvink : 4-12 1♂ Hoekse waard (NJN)

Notenkraker : 8-11, 18-11 en 10-12 1 ex. Gennep (Re)

Bonte kraai : 12-11 1 ex. Kekerdome (ww-t) 15-11 1 ex. - ZW
Grootstal (W.v.d.Zande)

Aldus verzameld, geselecteerd en gecensureerd op 20-01-1978 door
W. Helmer, Joanneslaan 7, Nijmegen
die tot zijn grote verbazing benoemd is tot waarneemsecretaris.

Riviertelling november - december 1977

Op 12 november werd geteld bij goed zicht, half tot zwaar bewolkte hemel, een temperatuur van ca. 10°C en een harde zuid-westelijke wind. Voor de Waal telden onzerzijds: 2L-3L: O.v.Hoorn, C. ten Ham, J.v.Dokkum (en tevens in de tabel met haakjes aangegeven: W.Helmer, B.Nolet e.a.); 4L-8L: A.v.Dijk, R.Honing. En langs de Maas: 13L-15L: B.Engelen, H.Meekes, A.v.Swaay; 13R-15R: F.Hofman, W.v.d.Zande, H.de Bruin, F.Richter; 16L-18L: P. & W.Egelmeers-Tax, M.Reijnders, Hk. de Vries; 16R-18R: R.Gorissen, Ho. de Vries, J. de Vrieze.

Op 17 december telden we bij goed zicht, een zwaar bewolkte hemel, een temperatuur van ca. 6°C en een zwakke zuidwestelijke wind: Langs de Waal telden: 2L-8L: W.Hekking, M.Kleys, F.J.de Vries, Hk. de Vries (en voor 2L-3L eveneens: D.v. Doop, B.Nolet e.a.). Voor de Maas waren de deelnemers: 13L-15L: B.Engelen, H.Meekes, A.v. Swaay; 13R-15R: P.Egelmeers, F.Richter, W.v.d.Zande; 16L-18L: A.v.Dijk, R.Honing; 16R-18R: R.Gorissen, J.de Vrieze.

Ter vergelijking een staatje van langs de Maas (13-18) getelde aantallen van kraaiachtigen:

soort	jaar	sept	okt	nov	dec
zwarte kraai	'75	217	370	310	288
	'76	283	348	646	61
	'77	429	492	675	431
roek	'75	278	284	95	270
	'76	433	176	256	223
	'77	237	277	415	283
kauw	'75	281	617	256	757
	'76	509	274	412	382
	'77	564	362	623	632
ekster	'75	97	229	242	307
	'76	180	214	265	205
	'77	236	280	304	306
vlaamse gaai	'75	2	21	27	12
	'76	11	25	46	13
	'77	28	39	17	18

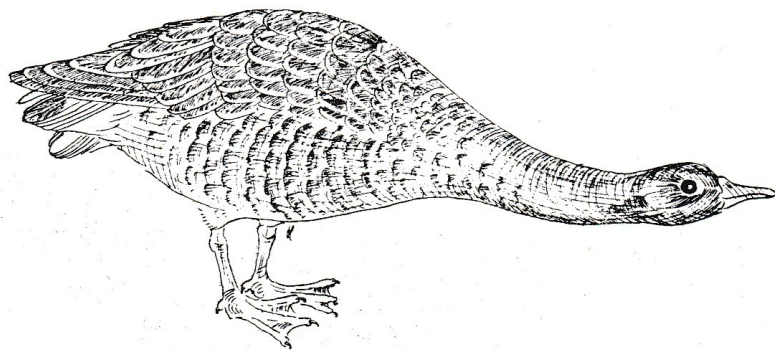

Riviertelling 12 november 1977.

rivier	W A A L							M A A S					
	2L	(2L)	3L	(3L)	4L	5-6L	7-8L	13	14	15	16	17	18
fuut	25	19	20	20	25	6	63		6			6	
dodaars	1	2	5	16					5			13	2
bl. reiger	11	9	6	1	3	2	3	19	9	2	13	7	4
roerdomp			2										
wilde eend	337	550	40	130	235	77	40	193	117	187	94	19	27
wintertaling	238	190	11	75	15		60		164	1		8	
krakeend	8	2	2	2									
smient	241	65	5	14			3		5				
pijlstaart	4	5	7	10									
slobeend	122	60	35	20			30		12				
kuifeend	36	18	29	8		20	4		26	55		75	20
tafeleend	15	22	100	75	2	5		22	16	49		37	
bergeend									1				
grauwe gans	1												
nijlgans	10	10											
knobbelzwaan	13	16	15	20		6	4		10		1		2
kleine zwaan	14												
buiszard	8	3	7	4	1	1		8	4	1	7		1
sperwer	1	5	1					2	1	1	2	1	
smelleken											1	1	
boomvalk										1			
torenvalk	14	7	4	6	1	2		7	9	8	10	11	7
fazant						4		1	2		1		
patrijs	2	30	24	5			6	18	22	3	23		
waterhoen	6	3	6	4	2	18	21	33	36	4	18	33	64
meerkoet	372	385	361	161	50	375	220	68	573	7	605	268	68
kievit	850	2400	1455	2000	16	190	27	75	7	4	611	557	285
goudplevier						90							
watersnip	36	6	70	10			15						
wulp	33	170		15							9		
witgatje			3	6									
zwarte ruiter	11	10											
kemphaan		2											
kl. mantelm.		1											
zilvermeeuw		15				1							1
stormmeeuw	2	34	1	20	100	1	2	5	3	1	4	9	
kokmeeuw	330	705	600	280	270	710	100	518	119	282	726	430	479
holenduif	8									5			
houdduif	363	130	450	190	2	9		250	185	192	164	132	64
turkse tortel	3	2					3			2	1	44	80

vervolg: Riviertelling 12 november 1977.

rivier	W A A L							M A A S					
	2L	(2L)	3L	(3L)	4L	5-6L	7-8L	13	14	15	16	17	18
steenuil		1				1		1		2		1	
grote b. specht			1					2			1		1
veldleeuwerik	7	47				3	3	80	35		44	68	61
huiszwaluw												1	
graspieper	4		3			2	1		5		5	5	14
klapekster		1											
winterkoning		8	2		1			2	2				
heggemus		2						2		1			
grote lijster	6	5			2		1	3	1	1	2	5	
kramsvogel	8	6	10	70	5	37	3	72	55	25	15	4	111
zanglijster												1	
koperwiek	14	18	49	7	5	5	1	74	72	5	26	50	62
merel	5	15	12		2	2		36	16	8	13	6	10
roodborst		5	1					1	2	1			2
goudhaantje		1											
koalmees					1			25	5	1		2	1
pimpelmees		5	1					5	8		1	1	1
matkop								3	1				
staartmees								24					
boomkruiper		1						1					
geelgors				4									
rietgors		3							1				
groenling											56		
putter											3		
kneu											1		
vink		10		10				14	11	2		4	
ringmus		65		30				18	8		160	30	240
spreeuw	335	450	391	110	270	250		1417	229	481	871	238	885
zwarte kraai	40	20	16	10	35	68	50	68	28	31	208	155	185
bonte kraai	1												
roek							35	90	187	42		19	77
kauw	191	150	116	4	30	2		28	53	192	75	123	152
ekster	48	21	15		8	22	3	65	78	27	44	68	22
vlaamse gaai								7	4		4	2	

Riviertelling 17 december 1977.

rivier	W A A L							M A A S					
	2L	(2L)	3L	(3L)	4L	5-6L	7-8L	13	14	15	16	17	18
fuut	25	31	6	17	17	2	251		1	1	1	3	
dodaars	1			1		3	1		2		3	2	6
aalscholver		5						1					
blauwe reiger	8	7	2	6			1	18	8	11	2	2	1
roerdomp		1											
wilde eend	823	1609	95	78	473	33	276	784	92	580	181	19	9
wintertaling	62	239	8	110	4	5		2	5	2			
krakeend				24									
smient	68	194	7	8			110		5				
pijlstaart	28	81		7	3								
slobeend	11	18		10			5		1				
kuifeend	25		16		49	20	22	6	21	171	15	28	10
tafeleend	31	34	773	500	90	9	270	111	12	182	196	35	
brilduiker										1			
grote zaagbek		1								1			
nonnetje	5	7		1		3	2						
bergeend	2	4								1			
kolgans		2		10									
rietgans		1		9									
"ganzen"							4			35			
knobbelzwaan	26	26	39	21		2	4	2	20				
wilde zwaan	2	1											
kleine zwaan	10	15		14			2	14					
buizerd	10	7	1	4	1	1		18	13	5	13	5	1
sperwer	1								1	2	1		
torenvalk	10	5	3	11	3	2	1	5	9	3	8	9	8
fazant								2					
patrijs	9			20			2	4		4	16		
waterhoen	5		2		3	28	87	45	38	13	20	17	41
meerkoet	717	422	574	64	268	596	887	854	604	145	562	623	82
kievit	45	140	1	2				123			290	200	145
watersnip				5				1					
wulp	138	8						1					
kemphaan		30											
gr. mantelmeeuw							1						
zilvermeeuw		1				120	20	4		3			
stormmeeuw	10		6	7	10	5	50	6	4	19	9	150	10
kokmeeuw	548	140	62	150	180	996	765	851	214	697	2130	1026	627
holenduif				25				5					
houtduif	516			2	10			604	377	513	833	54	200

vervolg: Riviertelling 17 december 1977.

rivier	W A A L							M A A S					
	2L	(2L)	3L	(3L)	4L	5-6L	7-8L	13	14	15	16	17	18
turkse tortel	5							4	1	32		6	41
steenuil	1			1			1					1	
groene specht									1				
gr. bonte specht	1		2	1									
veldleeuwerik											32	5	95
graspieper	7	1	1	12				5		2			
waterpieper	2												
oeverpieper				2									
klapekster				1									
winterkoning	3		1	2			1	5					1
heggemus	2			2				4	1	1			
grote lijster	2			1				1		2	1		
kramsvogel	1157			4		9	68	146	63	39	246	350	500
zanglijster	2							2					
koperwiek	83		50	1		13	27	14		20		250	300
merel	13		6		5	14	13	27	15	9	24	17	8
roodborsttapuit								1					
roodborst	4							6		1	1		2
goudhaantje								1					
koolmees	5		1	7				4	13	4	12	2	
pimpelmees	5			8				1	4	9		2	
matkopmees	3							5					
staartmees				5				15		4			
boomkruiper								2			6		
geelgors													
rietgors												1	
groenling	20			2				3		1			
putter	1									1			
kneu								12					
sijs								20		25			
frater										55			
vink								17	5	4			
ringmus							1	57			62	40	
spreeuw	22	130	35		107	49	195	219	201	823	1223	367	251
zwarte kraai	8		16		15	13	10	69	18	73	82	81	108
roek	15							9	57	35	122	1	59
kauw	125				57			77	91	144	162	80	78
ekster	13		7		36	23	6	59	61	68	82	22	14
vlaamse gaai	1				1			8	2	4	2	2	

★ Henk de Vries, Jan van Cuykstraat 46, Cuyk.

Wat mot dat op MALLORCA !

Als stress dreigt en rust voorgeschreven wordt, moet je er wel iets aan doen. Dus zochten mijn vrouw en ik een makkelijk bereikbaar, rustig en warm vacantiedoel, waar je ook nog wat kon vogelen.

Uit Limosa herinnerde ik mij, uit voorgaande jaren, enkele notities van Nick Marra over Mallorca en bij de 21e reisgids bleek dat er voor de tweede helft van april mogelijkheden waren, zodat we op 16 april bij ons appartement in Puerto de Pollensa werden afgezet. Dit bleek steeds meer een juiste keuze te zijn. Een uitstekende verblijfplaats en een verrassend prettige omgeving. Vóór ons appartement was bijna steeds een grote groep Europese Kanaries aanwezig met soms Putters en Groenlingen en af en toe een overvliegende Kruisbek, Waaiersaartrietzanger of roepende Grauwe Gors. 's Avonds hoorden we regelmatig het goudvinkachtige roepen van de Dwergooruil.

Ook de omgeving beloofde veel. Volgens de literatuur zijn globaal de belangrijkste vogelgebieden in drie regio's te onderscheiden:

- 1e: Het noordelijke deel van de bergrug die de hele noordwestrand van het eiland beschermt, voor ons doel ongeveer vanaf de Tamir (1103 m.) tot en met het Formentor schiereiland.
- 2e: De moerassen en moerasjes langs de noordelijke kustinhammen vanaf Puerto de Pollensa tot Ca'n Picafort.
- 3e: De zoutpannen - moerasjes bij Salinas de Levante in het zuidoosten. Aan dit laatste gebied zijn we niet toegekomen vanwege de broodnodige rust.

In het bergachtige noordwesten liggen enkele dalen die gemakkelijk vanuit Puerto de Pollensa te bereiken zijn. B.v. de Boquervallei, de vallei bij de Albercutx boerderij en per boot naar het Formentorstrand en dan te voet naar de Casas Veyas. Deze terreinen zijn ook prachtige waarnemingsplaatsen voor doortrekkers wegens de stuwwerking van de kust. Hier broeden nog de Slechtvalk en ook het Eleonora valkje, dat overigens vrij laat broedt omdat de opgroeiende jongen grotendeels gevoed worden met prooidieren tijdens de najaarstrek. Ook de dwergarend komt in de ontoegankelijker gebieden nog voor, ofschoon we ze ook overvliegend hebben gezien in de directe omgeving van ons appartement, en daar ook de Visarend. Op de rotsen van Formentor was de Blauwe Rotslijster vrij algemeen; de Rode Rotslijster veel zeldzamer. Ook de Rode Patrijs joegen we soms op en eindeloos hebben we genoten van zang en balts van twee concurrerende Kleine Zwartkoppen met hun aparte rode oogjes. Overigens vind ik de grasmussen erg moeilijk te onderscheiden, zoals Orpheus-, Kleine Zwartkop-, Baard- en Sardijnse Grasmus, die daar volgens mijn gegevens voorkomen. Op zee zagen we 1x Middelste Zaagbekken en regelmatig Kuhl's Pijlstormvogels en soms de Noordse. Langs de rotswanden Tapuit, 1x Blonde Tapuit, veel Rotsduiven, Rotszwaluwen, Gierzwaluwen en Raaf en soms de Vale Gierzwaluw en de Rotsmus. In de dalletjes Paapjes, Roodborsttapuit en in de bosjes het Vuurgoudhaantje. Uiteraard ook Torenavalken en soms de Kleine Torenavalk. Daarbij is dit gebied ook landschappelijk bijzonder fraai en is het een puur genoegen hier rond te zwerven, zonder dan achter elk pietje aan te draven dat toevallig je pad kruist.

Met twee gehuurde "fietsen" probeerden we elk weggetje dat maar te fietsen viel en bezochten we ook de moerassige kustgebieden. Die helaas door de , gelukkig half mislukte, droogleggingen toch minder spectaculair geworden zijn. Vanaf Puerto de Pollensa zijn dit de Albufereta, waar een beekje door stroomt met nogal vochtige delen aan weerszijden. Dan een minder fraai, maar voor moerasvogels nog wel aantrekkelijk gebiedje tussen Alcu dia en Lago Menor (vacantieflats) en voorbij het aangrenzende Lago Esperanza (ook vacantieflats), de Albufera welk gebied uitloopt in enkele verlaten zoutpannetjes vlak voor Ca'n Picafort. Eenden zijn schaars, slechts een enkele Wilde Eend, Pijlstaart of Zomertaling. De Dodaars hoorden en zagen we op verschillende plaatsen en ook Blauwe en Purperreiger, Kleine Zilverreiger, een enkele Ralreiger en 's avonds Kwakken en Woudaapje. Op een avond beleefden we bij de Albufereta het spektakel van duizenden op insecten jagende zwaluwen met daarboven een tiental Bruine en Grauwe Kiekendieven en wat Torenvalkjes, die de voedselketen duidelijk benadrukten. In dergelijke concentraties wordt de Roodstuitzwaluw soms waargenomen.

Bij de zoutpannen waren steltlopers goed waar te nemen. Het mooiste vond ik wel een 30-tal Steltkluten bij hun nesten met eieren en jongen. Het talrijkst waren hier Kempen en Bosruiters, maar alle ons bekende soorten, ook strandlopers en plevieren komen verspreid in enkele exemplaren voor. In de drogere delen om het moeras alarmeerde de Griel en de voorkomende zangertjes zijn Cirilgors, Ortolaan, Orpheusspotvogel, Vale-Spotvogel en diverse grasmussen. Zowaar ook een Moerasschildpad. Verder Theka- en Kortteenleeuwerik, Duinpieper en Witte, Gele, Grote Gele en Iberische Gele Kwikstaart. Verspreid ook af en toe de Roodkopklauwier en in de strandbossen Kruisbekken. Algemeen bij de kustmoerassen waren de Cettizanger, Snor, Rietgors en de Nachtegaal, en ook Hop, Kleine Zwartkop en Zwartkoprietzanger met in de Albufera de Kleine en de Grote Karekiet in gezelschap van Waterhoen, Watterral en Meerkoet. Meer in het binnenland waren Draaihals, Koekoek, Grauwe Gors, Raaf en Hop algemeen en ook de Nachtegaal. Boven de Albufera vloog bijna steeds wel een Bruine Kiekendief en ook de Visarend. Het allermooiste op dit gebied waren de 4 Visarenden die we eindeloos lang vlakbij zagen, 2 zwevend en spelend, af en toe vissend, en 2 zittend op 2 palen die in het open water stonden.

Als derde vogelgebied geldt dan het terrein van de zoutpannen in het zuidoosten van Mallorca bij Salinas de Levante en de aansluitende kustgebieden. Daar zijn we niet geweest, maar de gegevens over dit gebied zijn eveneens indrukwekkend. Voorkomende soorten o.a. Krombek- en Breedbekstrandloper; als sterns de Zwarte, Witvleugel- en Witwangstern en daarbij Lach-, Reuzen- en Dwergstern. Verder Vorkstaartplevier, Rode Patrijs, Griel, Thekla Leeuwerik, Rode Rotslijster en nog vele andere.

De bloemenpracht was overigens bijna overal zeer de moeite waard, vooral ook als tegenhanger met het gure weer waarmee we op Schiphol vertrokken. Minder opvallend waren de zeevogels, alhoewel Kuifaalscholver, twee soorten Pijlstormvogels, Zilvermeeuw, Grote Mantelmeeuw en soms de Audouins Meeuw worden gezien. Als stootvogel nog b.v. bij de berg Tamir de Monniksgier en de Havikarend en op doortrek Rode en Zwarte Wouw.

Bij de meeste soorten geldt echter wel dat het voorkomen en de concentraties sterk afhankelijk zijn van de doortrek. Vooral 's avonds kan dat opvallend zijn; ons balkon zat één avond bar-

stend vol met boerenzwaluwen die daar wilden overnachten en de volgende ochtend zie je er dan geen een meer. Dit was b.v. ook duidelijk het geval met de Bijeneter. Nick Marra zag 1000en ex. overtrekken; wij zagen op onze voorlaatste dag een klein groepje van 16 vogels in de Albufereta. Maar juist dat brengt de spanning die ons zo bindt aan onze jacht met de kijker. Dit keer in een gebied buiten ons Rijk van Nijmegen, maar toch eigenlijk dichterbij dan je zou denken.

Literatuur:

The Naturalist in Majorca (David & Charles 1973)

A Guide to Bird-watching in Mallorca (Eddie Watkinson)

Enkele notities van Nick Marra.

Als kaart gebruikte ik Islas Baleares van Firestone, waar helaas de kleine weggetjes niet op staan, maar een betere kaart was niet te vinden.

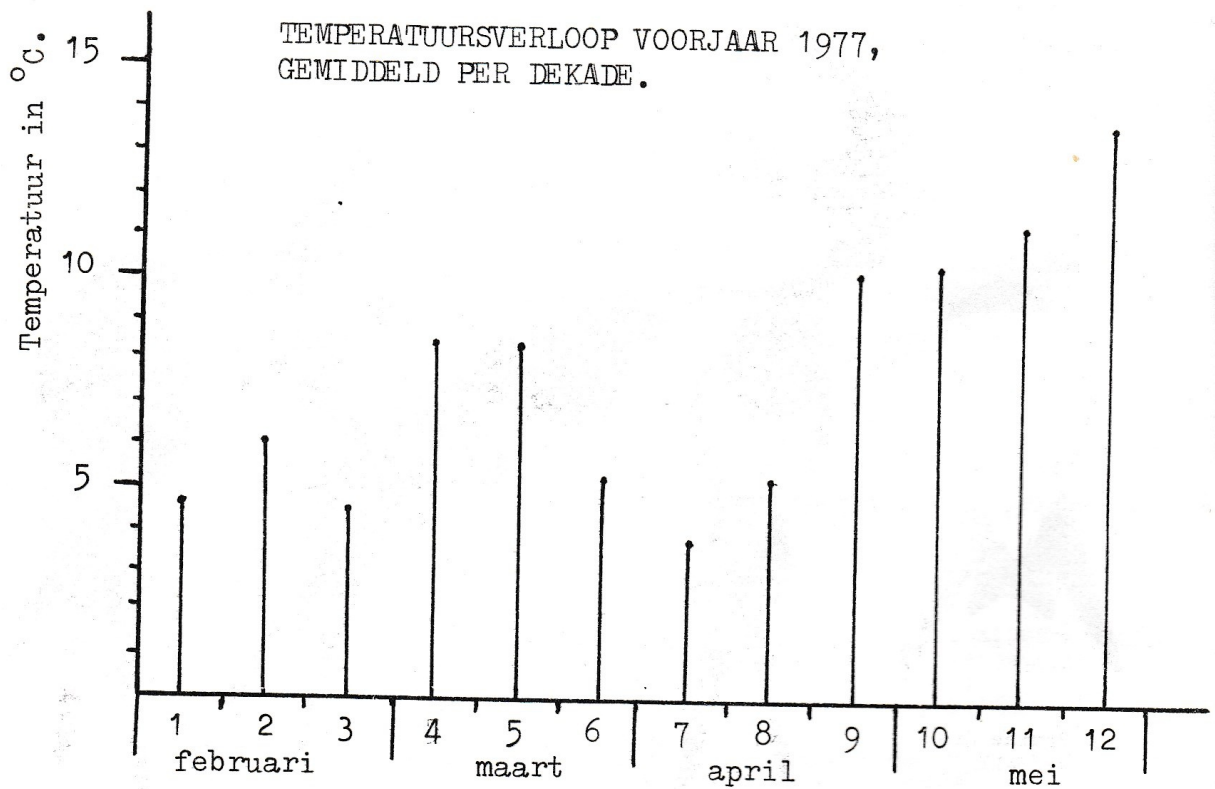
★ H. de Wijs, Adm. Helfrichlaan 61, Dieren.

FENOLOGIE - ONDERZOEK 1977

Het weer.

De winter '76/'77 was de 7de te zachte winter in successie. Vorstdagen met minimumtemperaturen onder nul werden er maar 54 geteld (normaal 68), ijsdagen met maximumtemperaturen onder nul: 4 tegen normaal 12. Februari was vrij warm, gemiddeld per decade tussen de $4\frac{1}{2}$ en 6 gr. Begin maart zien we een stijging tot gem. $8\frac{1}{2}$ gr. (n.b. Eindhoven $17\frac{1}{2}$ gr. op 9 maart). De eerste Tjiftjaffen werden toen al massaal gehoord. De laatste decade van maart is veel kouder. April begon met zeer veel hagel- en sneeuwbuien. Paaszondag (10 april) lag er ijs. De laatste decade van deze maand wordt het warmer maar toch beneden normaal, evenals de gehele maand mei. Zie grafiek.

Tenslotte een aanwijzing voor het verband tussen temperatuur en terugmelding: de eerste cijferreeks geeft weer de ideale terugmelding, de tweede wat het aantal in werkelijkheid is.

	1976		1977		1977	
	id	wer	gebied A		gebied B	
			id	wer	id	wer
feb	niet	berek	5	9	5	4
mrt	19	9	17	10	17	12
apr	24	23	23	23	23	24
mei	1	14	1	4	1	5
jun	0	0	0	0	0	1

A is Rijk van Nijmegen en Noord Limburg tot en met "De Hamert".

B is Zuid- en Midden Limburg.

In de tabel worden voorts achtereenvolgens genoemd: de soort met in arabisch/romeinse cijfers de gemiddelde aankomsttijd in ons land in halfmaandelijks termijnen. 4-I is dus eerste helft april, 3-II tweede helft maart enz. Dan volgt: gebied, datum eerste waarneming, aantal en eventueel zang of trek met trekrichting (z. resp. T.); plaats van waarneming, afkorting van waarnemer(s). Er is naar gestreefd om per telgebied twee of meer waarnemingen weer te geven. Het laatste cijfer geeft het aantal ingezonden waarnemingen van de betreffende soort weer in één der 2 telgebieden. De afkorting wi geeft aan dat de soort ook wel eens overwintert. Voor sommige soorten zijn nog winterwaarnemingen vermeld. De gemiddelde aankomstdata komen uit:

-Sluiters, Prisma vogelboek 1959.

-Kist, Vogelgids 1965

Purperreiger	B	17-4	1 ex.	T. no.	Heerlerheide	TJ	1
3-II	A	30-5	1 "		Staartjeswrd.	L. vd B.	1
Zomertaling	A	28-2	enkele		Ooy	WH	9
3-I	B	5-3	2m		Eysden	WG	7
	B	6-3			Stevensweert	V. Echt	
	A	12-3	1m		Bemmel	RK	
	A	12-3	5 ex.		Boxmeer	GF	
Wespendief	B	10-4	1 "	T. no.	Eysden	WG	5
4-II	B	14-4	1 "	T. nw.	Haanrade	FH/TJ	
	A	25-5	1 "		Ooy	OvH	5
	A	30-5	1 "		Nijmegen	WH	
Bruine Kiek.	A	19-2	1vr		Ravenstein	FH	5
wi/3-II	A	22-2	1vr		Meerwijk	WH	
	A	13-3	1vr		Afferden	MR	
Rode Wouw	A	20-2	1 ex.	T.	Bijland	LvdB	6
	A	3-4	1 "		Ooy	CR/KR	
	A	7-4	1 "	T. no.	Hamert	AB/GP/WC	

Boomvalk	A	22-4	1	"	Grave	Kol	
3-I	A	25-4			Hamert	AB	
	B	30-4	2	"	balsendValkenburg	JC	1
Kwartel	A	14-5	1m		Frasselt	GM	8
4-II	A	20-5	3m		Langbroek	WH	
	B	22-5	2m		Ohe en Laak	V.Echt	1
Klein Waterhoen	A	29-5	1m		Doodewaard	LvdB	
5-II	A	27-5	1m		Staartjeswrđ	LvdB	3
	A	29-5	1m		Oosterhout	LvdB	
Kwartelkoning	A	31-5	1m		Hamert	AB	
4-II	A	26-3	3	ex.	Ooy	CR/KR	4
Kleine Plevier	A	13-5	3	"	Ooy	EG	
3-II	A	5-3	1	"	Bijland	WH	3
	A	20-3			Ooy	OvH	
	B	31-3	3	"	Stevensweert	V.Echt	5
	B	8-4	3	"	Kerkrade	FH/TJ	
Grutto	A	19-2	6	"	Ravenstein	FH	13
2-II	A	23-2	15	"	Ooy	RK/WH	
	B	26-2	9	"	Grote Peel	HH	6
	B	4-3	2	"		V.Echt	
Scholekster	B	18-2	2	"	Linne	GvT	6
2-I	A	22-2	1	"	Afferden	DV	8
	A	22-2	1	"	Ooy	OvH	
	B	6-3	6	"	Grote Peel	HH	
	n.b.	hele winter	2	ex.	in Ooy	WH	
Tureluur	A	23-2	1	ex.	Ooy	RK	9
3-I	A	8-3	1	"	Ooy	FHof	
	B	16-3	2	"	Eysden	WG	6
	B	16-3	1	"	Stevensweert	V.Echt	
	n.b.	16-1	1	"	Megen	LvdB	
Kemphaan	B	3-3	1m		Eysden	WG	6
2-I	A	8-3			Hamert	AB	8
	n.b.	hele winter			in Ooy	RK	
Kluut	B	24-4	8	ex.	Eysden	WG	1
2-II	A	2-5			Ooy	OvH	2
	A	19-5			Ooy	FHof	
Zwarte Stern	A	24-4	enkele		Ooy	WH	8
4-I	A	25-4	3	ex.	Ooy OvH/HM		
	B	2-5	12	"	Eysden	WG	5
	B	6-5	2	"	Stevensweert	V.Echt	
Visdief	A	20-4	1	"	Ooy	HM	3
4-I	A	20-4	1	"	Ooy	DV	
	B	22-4			Ohe en Laak	V.Echt	2
	B	17-5	1	"	Eysden	WG	
Tortelduif	A	16-4	1	ex.	Vilt	MR	12
4-II	A	20-4	1	"	Ooy	FHof	
	B	23-4	1	"	Neer	GvT	7
	B	26-4	1	"	Eysden	WG	
Koekoek	B	19-3	1	"	St.Geertruid	WG	8
4-I	B	8-4	1m		Steenberg ON.III	TJ/FH	
	A	17-4	1m		Vilt	MR	13
	A	18-4	2m		Vilt	HdV	
Nachtzwaluw	A	17-5	1m		Malden	DV	3
4-II	A	18-5	2m		Malden	DV	
	A	14-6	1m		Hamert	AB	
Gierzwaluw	B	24-4	1	ex.	Eysden	WG	7
4-II	B	24-4	1	"	Meerssen	WC	
	A	26-4			Nijmegen	PP	13
	A	26-4			Nijmegen	GS	
Draaihals	A	27-4			Vilt	MR	3
3-II	A	12-5	1	"	Ooy	OvH	
	A	27-5	1	"	Ooy	LL	

Boomleeuwerik wi/2-II	A	9-2	1	"	T. no	Molenhoek	DV	8	
	B	20-2	1	"	z	Brunsum	FH/TJ	1	
	A	22-2				Bergen	GF		
Boerenzwaluw 3-II	n.b.	28-12	25	"	T.	Heerlerheide	TJ		
	B	5-3	1	"		Eysden	WG	9	
	A	19-3	1	"	op oude	nestplaats te			
	B	5-4				Escharen	Hu	19	
	B	5-4				Roermond	GvT		
Huiszwaluw 4-I	B	5-4				Montfort	V.Echt		
	A	6-4	1	"		Ooy	GS		
	A	7-4	4	"		Boxmeer	BH	11	
	B	13-4	1	"		Hoensbroek	TJ/FH	7	
	A	16-4				Vilt	TW		
	A	17-4	1	"		Escharen			
	B	18-4	2	"		Malden			
Oeverzwaluw 3-II	B	18-4				Ohe en Laak	V.Echt		
	B	18-4				Meerssen	RP/JC		
	B	18-3	2	"		Eysden	WG	8	
	B	5-4				Roermond	GvT		
	A	16-4	1	"		Heyen	MR	9	
Boompieper 3-II	A	17-4	1	"		Malden bij kolonie	DV		
	A	27-2	1	"	z.	Heumen	WH	7	
	A	6-3	1	"	z.	Rijkswoud	WH		
	B	9-3	1	"		Meinweg	GvT	6	
	A	10-3	1	"	z.	Malden	HdV		
Gele Kwik 3-II	B	8-4	3	"		Schaesberg	FH		
	A	9-3	1	"		Hamert	AB	10	
	B	1-4				Echt	V.Echt	7	
	B	5-4	1	paar		Eysden	WG		
Tapuit 3-II	A	9-4	1m			Ooy	WH		
	A	27-2				Bergen	MR	13	
	A	27-3				Balgoy	FHof		
	B	7-4	1m			Eysden	WG	7	
	A	10-4	1	ex.		Bergen	GF		
Roodborsttapuit wi/2-II	B	12-4	1m			Brunsum	FH		
	B	14-2	1v			Eysden	WG	7	
	A	27-2				Bergen	MR	12	
	A	4-3				Heumen	BE		
	A	6-3	1	paar		Bergen	GF		
	B	8-3				Stevensweert	V.Echt		
n.b. van 4-I, 6-I, 12-I en 12-I 4 waarnemingen bekend uit Rijk van Nijmegen.									
Paapje 3-II	B	18-4	1	ex.		Eysden	WG	7	
	B	23-4	1	"		Echt	V.Echt		
	A	24-4	1m			Bergen	GF	5	
Gekr. Roodstaart 3-II	A	27-4	1	"		Ooy	OvH		
	B	15-3	1m			Eysden	WG	7	
	B	23-3	1m			Meerssen	JC		
	A	2-4	1m			Hatert	EG	12	
Zwarte Roodstaart 3-I	A	15-4	1z			Ooy	WH		
	A	9-3	1	ex.		Ooy	OvH	13	
	A	9-3	1z			Nijmegen	WH		
	A	9-3	1z			Molenhoek	HdV		
	B	10-3	1m			Maasbracht	V.Echt	6	
Nachtegaal 4-II	B	11-3	1m			Eysden	WG		
	B	10-4	1z			Montfort	V.Echt	6	
	A	16-4	1z			Overloon	BH	5	
	A	17-4				de Bruuk	FHof		
Blauwborst 3-II	B	26-4	4z			Vlodrop	GvT		
	A	17-2	1	ex.		Ooy	OvH	5	
	A	26-3	1z			Ooy	OvH		
	A	20-4	1z			Ooy	DV		
	B	12-6				Grote Peel	V.Echt	1	

Sprinkh.rietz.	A	16-4	1z	de Bruuk	BE	5
4-II	A	27-4	2z	de Bruuk	DV	
	B	27-4	1z	Eysden	WG	2
	B	29-4	1z	Ohe en Laak	V.Echt	
Snor	A	25-4	1z	de Bruuk	FHof	3
	B	28-4	1z	Neer	GvT	1
4-I	A	4-5	1z	Ooy	WH	
	A	26-3	1z	Ooy	WH	7
Gr. Karekiet	A	26-4	1z	Ooy	WH	
	A	2-5	1z	Heyen	MR	
4-II	B	17-5	1z	Eysden	WG	2
	B	21-5	1z	Hoensbroek	FH/TJ	
	A	26-3	enkele	Ooy	WH	9
Kl. Karekiet	A	20-4	1z	Ooy	HM	
	B	1-5	1z	Schinnen	FH	5
	B	3-5	1z	Eysden	WG	
Bosrietzanger	A	12-4	1z	Vilt	Mr	17
	B	24-4	1z	Eysden	WG	6
4-II	A	4-5	1z	Grave	Kol	
	B	7-5	1z	Meerssen	HE/JC/WC	
Rietzanger	B	15-4	1z	Eysden	WG	2
	A	17-4	1z	Ooy	GS	7
4-II	A	18-4	1z	Ooy	WH	
	A	21-4	1z	Ooy	DV	
Spotvogel	B	23-4	1z	Neer	GvT	
	A	30-4	1z	Ooy	WH	7
5-I	B	4-5	1z	Eysden	WG	5
	A	6-5	1z	Nijmegen	DV	
Zwartkop	A	7-5	1z	Hatert	DV	
	A	7-5	1z	Cuyk	HdV	
wi/4-II	B	14-5	1z	Echt	V.Echt	
	B	14-5	3z	Meerssen	HE/JC/WC	
4-II	B	16-3	1z	Echt	V.Echt	8
	B	18-3	1z	St. Geertruid	WG	
Tuinfluit	A	27-3	1z	Nijmegen	WH	13
	A	3-4	1z	Plasmolen	RK	
4-II	A	3-4	1z	Molenhoek	DV	
	B	14-4	1z	Kerkrade	TJ/FH	7
Grasmus	B	23-4	1z	ST.Geertruid	JC/RP/HE/WC	
	A	24-4	1z	Bergen	GF	11
4-II	A	25-4	1z	Grave	Kol	
	B	20-4	4z	Ohe en Laak	V.Echt	7
Braamsluiper	B	24-4	1z	Eysden	WG	
	A	26-4	1z	Overasselt	Kol	11
4-I	A	27-4	1z	de Bruuk	DV	
	A	27-4	1z	Ooy	GS	
Fitis	B	12-4	1z	Brunsum	FH	4
	A	22-4	1z	Cuyk	HdV	12
3-II	A	24-4	1z	Grave	Kol	
	A	20-3	2z	Eysden	WG	
Tjiftjaf	A	24-3	1z	Ooy	WH	17
	A	26-3	4z	Malden	DV	
wi/3-II	B	26-3	1z	Ooy	OvH/NJN	
	B	27-3	1z	Echt	V.Echt	7
Fluiter	A	6-3	1z	Meerssen	HE/JC/WC	
	A	6-3	1z	de Bruuk	FHof	16
4-II	B	6-3	4z	Eysden	WG	7
	A	7-3	1z	Meerssen	RP/HE/JC/WC	
4-II	A	7-3	1z	Zelderse Dries-		
	B	10-4	1z	sen	TW	
4-II	A	25-4	1z	Grave	Kol	
	A	29-4	1z	St.Odilien-		
4-II	A	29-4	1z	berg	V.Echt	2
	B	6-5	1z dootr.	Nijmegen	RK	
				Winterswijk	MR	
				Meerssen	JC/WC	

Grauwe Vlieg.v. 4-II	A	24-4		Gennep	MR	6
	A	28-4		Nijmegen	PP	
	B	29-4	1 ex.	Eysden	WG	5
	B	4-5	4 "	Echt	V.Echt	
Bonte vlieg.v. 4-II	B	22-4		Posterholt	V.Echt	2
	A	25-4	1m	Nijmegen	RK	10
	A	26-4		Gennep	MR	
	A	27-4	1 ex.	Nijmegen	HdV	
	A	27-4	1m	Ooy	OvH	
Wielewaal 4-II	B	3-5	1m	Meerssen	HE/JC	
	A	7-4	enkele	Hatert	WH	11
	B	28-4	1 ex.	Cadier en Keer	JS	8
	A	29-4	1 "	Nijmegen	PP	
Europ. Kanarie wi/3-II	B	29-4	1z	Eysden	WG	
	A	27-3		Afferden	MR	4
	A	29-3	1z	Nijmegen	GH	
	B	2-4	1 roepend	Eysden	WG	6
	B	2-4	1z	Valkenburg	JC/WC	

Het aantal deelnemers in A was groter dan in B (19 ingevulde formulieren tegen 9). Verder zijn nog gegevens verzameld uit de Mourik. Het grootste aantal waarnemingen komt uit de Ooypolder (meer dan 190), gevolgd door Nijmegen (85).
Proberen we de 2 gebieden met elkaar te vergelijken, dan moeten we rekening houden met de volgende:

- aantal ingevulde formulieren in A is groter dan in B.
- Biotopen voor rietzangers, rallen en sterns zijn schaarser in B dan in A.
- Winterwaarnemingen van scholekster, tureluur, boomleeuwerik en roodborsttapuit zijn niet meegeteld.
- kempaan is helemaal niet meegeteld.

Soortengroep (zie lijst)	eerste waarn. per gebied	
	A	B
reigers/eenden	1	1
stootvogels	1	1
hoenders	1	-
waadvogels	3	2
sterns	2	-
tortel/koekeek/gierzwaluw	1	2
leeuwerik t/m tapuiten	5	4
roodstaart t/m nachtegaal	1	2
rietzangers	6	1
spotvogel t/m fluitier	2	5
vliegenvanger	1	1
wielewaal/eur. kanarie	2	-
totaal	26	19

Als we het overzicht bekijken zien we dat de meeste eerste waarnemingen per soort uit gebied A komen. Gezien het biotoop was het niet zo verwonderlijk, dat de eerste rietzangers en sterns daar werden gezien. Door de meer zuidelijke ligging van gebied B zou men daar ook de eerste zangertjes verwachten, hetgeen volgens het overzicht ook klopt. (De tjiftjaf was in beide gebieden op dezelfde dag aanwezig).

Vergaande conclusies over het verband tussen weersgesteldheid en de terugkomstdata zijn hier niet te trekken, omdat

- a) oudere systematische terugmeldingen uit de gebieden ontbreken;
- b) de gebruikte gemiddelde (eerste) aankomstperioden uit de eerder vermelde vogelboeken voor het gehele land gelden.

Vergelijken we de landelijke eerste waarnemingsperioden en de werkelijke eerste waarnemingen in 1977 per soort, dan komen we tot het volgende staatje:

categorie		eerste waarn.		tweede waarn.	
		A	B	A	B
1	soort eerder	15	13	2	3
2	binnen dezelfde periode	16	19	23	14
3	2 weken later	7	4	6	14
4	2 - 4 weken later	8	10	8	8
5	meer dan 4 weken later	4	3	2	4

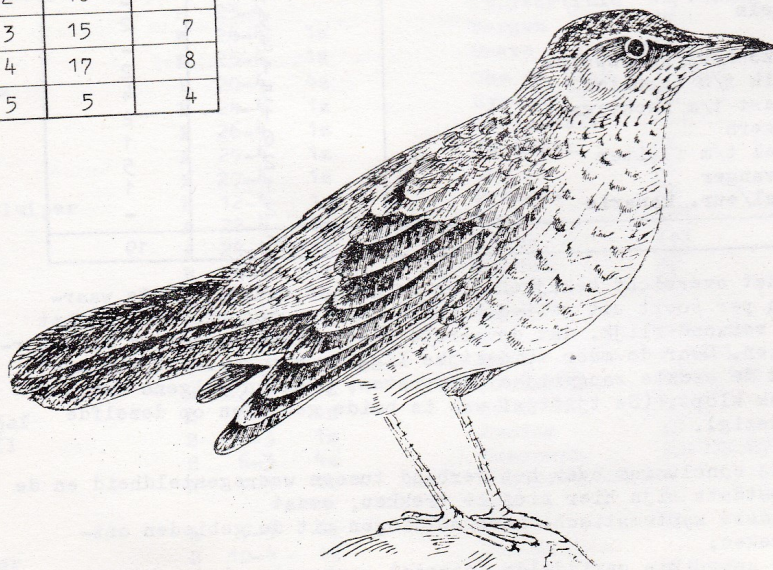
Een korte verklaring: onder cat. 2 vallen die soorten, die binnen de landelijke periode gezien zijn, zoals de grasmus, landelijk 4-II, in A op 26-4, in B op 20-4.

Bij de cat. 3 t/m 5, dus betreffende die soorten, die in de 2 gebieden later gezien zijn, is uitgegaan van de middendata van de landelijke halfmaandelijkse perioden, dus voor de periode 3-I wordt dit 8 maart.

Vergelijken we de gebieden met elkaar, dan komt gebied A er iets beter uit dan B. Bij de tweede waarnemingen is dit nog duidelijker terwijl de tweede waarnemingen van een soort minder toevalstreffers zijn dan de eerste (zie b.v. boerenzwaluw, gele kwik en tapuit). Vergelijken we de eerste waarnemingen van 1976 en 1977 van gebied A met elkaar dan zien we het volgende:

	'76.	'77
cat. 1	6	15
2	16	16
3	15	7
4	17	8
5	5	4

Het aantal soorten in 1976 was wel groter dan in 1977 doch de grote lijn is duidelijk: in '77 lagen de eerste waarnemingen per soort eerder.

Tenslotte nóg een vergelijking tussen '76 en '77:

1976:

waarnemingen, genomen uit het artikel van Jan Grotenhuis uit "de Mourik" nr. 2, april '77. "Waarnemingen uit Limburg, Nijmegen, Winterswijk en Ommen"; hieruit steeds de eerste waarneming genomen.

1977:

eerste waarneming genomen uit Limburg en Nijmegen.

soort	'76	'77	soort	'76	'77
zomertaling	14-3	28-2	paapje	18-4	18-4
wespendief	5-5	10-4	gekr. roodst.	12-4	15-3
boomvalk	4-4	22-4	zwarte "	21-3	9-3
scholekster	24-2	18-2	nachtegaal	10-4	10-4
grutto	21-2	19-2	sprinkh.rietz.	27-4	16-4
tureluur	20-2	23-2	bosrietz.	6-5	12-4
zwarte stern	10-4	24-4	kleine karekiet	11-4	26-3
visdiefje	19-4	20-4	rietzanger	11-4	15-4
tortelduif	25-4	16-4	spotvogel	28-4	30-4
koekoek	28-3	19-3	zwartkop	2-4	16-3
gierzwaluw	19-4	24-4	tuinfluiter	16-4	14-4
huiszwaluw	5-4	7-4	grasmus	16-4	20-4
boerenzwaluw	26-3	5-3	braamsluiper	15-4	12-4
oeverzwaluw	30-3	18-3	tjiftjaf	20-3	6-3
boompleper	3-4	27-2	fitis	31-3	20-3
gele kwik	1-4	9-3	fluiter	9-4	10-4
tapuit	16-3	27-2	grauwe vlie.v.	25-4	24-4
roodborsttapuit	3-3	14-2	bonte "	24-4	22-4

Lijst van medewerkers: André Broen AB; Fred Hustings FH; Ton Joosten TJ; Wim Ganzevles WG; ing. L. Huygen LH; Joke van der Coelen JC; Hendrik Erkebos HE; Roel Potting RP; W. van der Coelen WC; J. Slenter JS; H. Hoen HH; Gerrit van Tongeren GvT; Gerard Peters GP; Wim Vergoossen, Peter Verbeek, Cor Bakker, Bert van Rees, samen V.Echt; H. de Vries HdV; Dick van Dorp; Guido Heynen GH; Kees Reynen KR; Chris Reuvenkamp CR; Marie Reinders MR; Pieter Paul van de Laake PP; Robert Kwak RK; Johan Bekhuis JB; Hr. Valckx; Frans Hofman FHof; Theo Wilbers TW; Olav van Hoorn OvH; Bart Engelen BE; Henk Hoogenboom; Kolman Kol; Wouter Helmer WH; Dick Visser DV; Gerard Sand GS; Leo van de Bergh LvdB; Gerard Muskes GM; Ed Grotenhuis EG; Hubers Hu; Boy Haentjes BH; NJN Nijmegen jeugdbonden, Gerard Frenken GF; Herman Meekes HM; Louk van de Leur LL en "de Mourik".

Speciale dank ben ik verschuldigd aan:

Marie Reinders, Dick Visser, Gerard Peters, Jos van Dokkum en Henk de Vries.

★ Walter v.d.Coelen, Jac. Canisstraat 6, Nijmegen.

STOOTVOGELTELLING december 1977

De eerste telling van dit seizoen werd gehouden in het weekeind van 3 en 4 dec. Slechts één gebied, telgebied 1, werd deels vrijdag 2 dec. geteld. Verder is tel-eenheid 9.4 (Maasveld) niet geteld, voor het overige zijn tov. vorig jaar geen wijzigingen vwb. gebiedsgrootte opgetreden. Gebied 5 (Groesbeek) is drie maal geteld, waardoor een beter inzicht in het ver-loop van de aantallen stootvogels is verkregen. Hopelijk kan dit bij volgende tel-lingen worden voortgezet.

het weer. De mist dreigde aanvankelijk de telling in de war te sturen, gelukkig trok ze in de loop van de ochtend (zaterdag) op, zodat de meeste telgebieden toch geheel op deze dag konden worden afgewerkt. Zondag was het zicht goed, bij enkele graden vorst. De wind speelde bij deze telling geen rol, op zaterdag was het zelfs windstil, 's zondags woei er een zwakke oostenwind.

de waarnemers: J. Bellemakers (9); H. de Bruyn (4); W. vd Coelen (1); J. v Dokkum (1); A. v Dijk (1); B. Engelen (2); B. Haentjes (8,9); C. ten Ham (3); W. Helmer (3); O. van Hoorn (3); R. Honing (1); G. Kolman (7); F. Meys (8,9); A. vd Munckhof (8,9); G. Müskens (4,5); B. Nolet (3); G. Peters (1); J. Post (9); M. Reynders (8); F. Richter (4); J. Thissen (4,5,6); P. Thissen (5,6); P. Verschuren (4); D. Visser (1,4,5); A. Vloet (8,9); H. de Vries (7); P. Walvius (5); Th. Wilbers sr. (8,9); Th. Wilbers (8,9);

de resultaten: Vergelijken met de voorgaande decembertellingen, zijn de aantallen dit jaar hoger; dat geldt mn. voor de torenvalk. Er is géén ruigpootbuiserd waar-genomen (dec. '76 2 ex.), en slechts 1 blauwe kiek. Van enkele soorten was nog late doortrek.

- buiserd: Tot vlak voor de telling zijn nog aanzienlijke trekbewegingen geconsta-teerd; bijv. in gebied 5: op 27 nov. ca. 20 ex. in 1 uur tijds (Can. kerkhof, 10u30 -11u30). Uit de Kaasheggen komen nog meldingen van trekkende buizerden tijdens de telling. Vele territoria werden pas 1 à 2 weken voor de telling bezet; dat werd bijv. geconstateerd in gebied 1, waar half november nog nauwelijks buizerden aanwezig wa-ren. Opvallend was ook de pleksgewijze concentratie van de buizerden (oa. in de ge-bieden 1,4,5,7,9). In gebied 2 waren slechts 4 territoria bezet, waarbij dit gebied geheel uit de toon viel (1/3 deel van het normale aantal buizerden). Voor het verloop in gebied 5 (Groesbeek) gedurende de drie tellingen, zie onderstaan -de staatje. De resultaten van voorgaande seizoenen zijn ook vermeld.

datum \ teleenheid	1	2	3	4	5	6	tot.
9-12-1975	-	-	6	1	12	5	24
11-12-1976	6	-	3	2	3	3	17
3-12-1977	4	-	12	3	3	1	22
27-11-1977	2	-	7	9	3	1	22
18-12-1977	5	-	7	11	4	1	28

Het aantal buizerden is dus iets toegenomen, wat overeenkom-stig het normale patroon is. Er blijkt ook een voorkeur voor bepaalde gebieden te zijn, waar-bij het opvalt, dat de verdeling van dit jaar en mn. die van '75 zo sterk verschillend is; toen

veel meer in de laaggelegen, vlakke delen; nu meer in de heuvels van de stuwwalrand. Dat heeft mogelijk iets te maken met de erg nat uitgevallen zomer en herfst van dit jaar. Ook in gebied 4 (Duffelt) was de verdeling opvallend afwijkend van voorgaande tellingen: 't Kranenburger Broek (4.4), wat normaal goed is voor de hoogste dichthe-den (zie de Mourik 3 : 6), had zelfs minder buizerden dan de eenheden 4.2 en 4.3. Be-halve de nattigheid, kunnen ruilverkavelingswerkzaamheden-gepaard gaande met veel machinerieën-wel eens mede de oorzaak van dit abnormale patroon zijn. Iets soortge-lijks leek er in gebied 1 aan de hand te zijn (aanleg van een autosnelweg). Dergelij-ke storingen mogen niet zonder meer met die van een drukke verkeersweg gelijkgesteld worden! Op Salmorth (4.5) waren de buizerden vergeleken met vorig jaar ook verhuisd: toen zaten ze sterk geconcentreerd rond de oude stroomgeulen (laagstgelegen delen

met sterk microreliëf), nu veel meer verspreid over de vlakke, en wat hoger gelegen terreinen.

De Maasheggen zorgden eveneens voor verrassingen: in het sinds de ruilverkaveling open gebied bij Vortum-Mulleem werden nauwelijks buizerden gezien, wel echter aan de Maaszijde van de Bergjes in de eigenlijke maasheggen.

Tenslotte de toename van buizerd en torenvalk over de seizoenen 1977 : 1976 en tussen haakjes die van 1976 : 1975 (berekend over dezelfde gebieden) uitgedrukt in procenten.

	dec. 1977	(dec. 1976)
buizerd	+ 29,7	+ 18,8
torenvalk	+ 23,1	+ 87,6

Aandeel van Ooy en Duffelt in het totaal aantal waargenomen buizerden is praktisch gelijk gebleven tov. dec. '76: nu 56,9% toen 57,1%.

kleur: Tamelijk veel lichter gekleurde buizerden werden gezien in de Duffelt en in Groesbeek; ahv. goede kleurbeschrijvingen was het in het eerste gebied zelfs mogelijk in sommige gevallen te bepalen of een buizerd reeds eerder was geteld. In gebied 2 ontbraken de opvallend gekleurde dieren (itt. voorgaande jaren, maar misschien moesten die nog arriveren).

- torenvalk: Wel een toename tov. vorig jaar, maar niet zo groot als op grond van de 3j. veldmuizenocclus (dit jaar zou een topjaar moeten zijn) mocht worden verwacht. De nogal abnormale weersomstandigheden van vorig jaar (extreme droogte) en van dit jaar (erg nat) zullen hier niet geheel onschuldig aan zijn, maw. de aanwas van de muizenpopulatie hebben geremd. Harde gegevens hebben we echter niet, maar een landelijke 'muizenocensus', zoals die nu op stapel staat, zal ons misschien verder kunnen helpen. In de gebieden 1, 2, 8 waren de aantallen torenvalken iets lager dan in dec. 1976, in de meeste andere gebieden echter aanzienlijk hoger. 't Aandeel van Duffelt en Ooypolder in het totaal was 56,25%, dus vrijwel exact gelijk aan dat van de buizerd.

Over de geslachtsverdeling valt bij gebrek aan gegevens niet veel te zeggen: in de Maasheggen waren van 18 gespecificeerde valken 9 ♂ + 5 ♀ + 4 onbekend; in 't Rijk v. Nijmegen van 16 genoemde gevallen 5 ♂ + 2 ♀ + 9 onbekend. Men voorzichtige gevolgtrekking mag zijn dat er opvallend veel ♂♂ aanwezig zijn.

- sperwer: Bij deze telling een evenaring van het vorige 'rekord' (jan. 1977) met 19 ex. Dit najaar heeft er een opvallend sterke en langdurige trek van sperwers plaatsgevonden (zie verslag rivierentelling VWG Grote Rivieren). Ook uit broedgegevens blijkt 't de sperwer wat beter te gaan, echter of die gunstige ontwikkelingen zich door zal zetten, blijft natuurlijk afwachten.

In de meeste telgebieden werden sperwers waargenomen, behalve in 7 en 8. De Maasheggen komen er wel opvallend bekaaid van af met slechts één waargenomen ex., tevens het enige ex. voor brabant. Uit het feit dat de gebieden waar de meeste sperwers worden gezien, zo ongeveer per telling sterk wisselen, mag de conclusie worden verbonden dat het waarnemen van sperwers sterk afhankelijk is van toevalstreffers.

Uit enkele gebieden komen gegevens omtrent de geslachten van de waargenomen sperwers:

datum	gebied	geslachten
3-12-77	5	2 ♂ (1e j.) 2 ♀
18-12	5	1 ♂ 1 ♀/j. 2 ♀
3-12	6	1 ♂ 1 ? 1 ♀
3-12	1	2 ♀

- overige stootvogels: Van de blauwe kiekendief slechts één waarneming: een ♀ in de Weurtse polder; dit is een opvallend laag aantal, maar misschien zijn de blauwe kiekens ook laat dit jaar.

De havik (1 ad. ♂ in gebied 1) was ook schaars vertegenwoordigd; tijdens de telling van 27 nov. te Groesbeek werden 6 ex. waargenomen wo 1 ad ♂ en 1 juv ♀.

Bruine kiekendief: 1 ex. overtrekkend r. noord!, in het Rijk v. Nijmegen thv. Deest; Gebied 1 is dit keer opmerkelijk soortenrijk.

Ruignootbuizerd: Geen waarnemingen dit keer; er moet echter iets rechtgezet worden tav. het vermelde in de vorige verslagen (Mourik 2:4 en 3:6): niet de ♂♂ zijn 'soort specifiek', maar juist de ♀♀; de ♂♂ zijn vaak niet/nauwelijks te onderscheiden van de ♂♀ buizerden: ook niet vwb. grootte.

Telling dec. 1977

(T) = dec. 1976

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	T	(T)
1. buizerd	54	4	48	166	22	19	27	25	11	376	301
2. torenvalk	33	12	51	93	14	8	15	23	7	256	212
3. smelleken	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2
4. sperwer	2	1	2	6	4	3	-	-	1	19	9
5. havik	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
6. blauwe kiek	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4
7. bruine kiek	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Totaal	92	17	101	265	40	30	42	49	19	655	530
8. dodaars	16	-	5	1	3	-	-	-	-	25	28
9. blauwe reiger	35	3	27	44	-	8	5	25	11	158	100
10. roerdomp	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
11. wilde zwaan	-	-	19	-	-	-	-	-	5	24	-
12. kl. zwaan	10	-	90	4	-	-	1	-	-	105	-
13. rietgans	55.	-	-	1580	-	-	-	-	-	1600	3100
14. kolgans	-	-	27	3	-	-	-	-	-	30	30
15. Kievit	2900	x	310	15.000	12	19	262	86	-	18.500	19.200
16. goudplevier	250	-	-	102	-	-	-	-	-	352	125
17. wulp	-	-	120	1	-	-	-	-	-	120	206
18. watersnip	2	-	20	6	-	-	-	1	1	30	12
19. witgatje	1	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-
20. kempmaan	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2	50
21. ysvogel	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
22. steenuil	-	-	-	8	-	-	-	-	1	9	1
23. groene specht	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
24. waterpieper	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	7
25. witte kwik	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	3
26. grote g. kwik	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	4
27. klapekster	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2	1
28. goudvink	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
29. putter	1	8	-	-	-	-	-	-	-	9	1
30. bonte kraai	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1
31. roek	173	200	-	175	x	x	117	84	-	749	950
32. notenkraker	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
ree	-	-	-	18	-	-	-	-	-	18	13

telgebieden:

1. Rijk v. Nijmegen-west
2. Rijk v. Nijmegen-zw.

3. Ooypolder
4. Duffelt
5. Bekken v. Groesbeek

6. Kop v. Limburg
7. Beerse Maas
8. Maasheggen-noord
9. Maasheggen-zuid

AGENDA

---

voor bijzonderheden zie pagina 3: Activiteiten.

donderdag	09-02	Bosuilenexcursie vanaf "Het Zwaantje"
dinsdag	14-02	Schrijf- en werkavond
zaterdag	18-02	Riviertelling
dinsdag	21-02	KNNV-dia-avond "voegeleiland Texel"
zaterdag	25-02	Ganzenexcursie Duitse Ooy
dinsdag	28-02	Schrijf- en werkavond
donderdag	02-03	Begin vogelcursus te Nijmegen
zaterdag	04-03	Excursie Flevopolder
dinsdag	07-03	Kontaktavond
donderdag	09-03	Steenuilenexcursie Ooypolder
donderdag	09-03	Begin vogelcursus te St.Anthonis
dinsdag	14-03	Schrijf- en werkavond
zaterdag	18-03	Riviertelling
dinsdag	28-03	Schrijf- en werkavond
dinsdag	04-04	Kontaktavond
dinsdag	11-04	Schrijf- en werkavond
zaterdag	15-04	Riviertelling
zondag	16-04	Excursie Hatertse Vennen
maandag	17-04	Avondje Vogelen
dinsdag	25-04	Schrijf- en werkavond
dinsdag	02-05	Kontaktavond
donderdag	4 t/m 7-05	Vogelkamp 't Woold
zaterdag	06-05	Excursie Gassel
dinsdag	09-05	Avondje Vogelen
dinsdag	09-05	Schrijf- en werkavond
dinsdag	23-05	Schrijf- en werkavond
maandag	05-06	Avondje Vogelen
dinsdag	06-06	Kontaktavond

WOENSDAG 8 MAART:

LEDENVERGADERING

IN DIT NUMMER:

Redactioneel	pag. 1
Van de Bestuurstafel	pag. 2
Activiteiten	pag. 3
Waarnemingen	pag. 5
Riviertelling november-december 1977	pag. 9
Wat mot dat op Mallorca	pag. 15
Fenologie-onderzoek 1977	pag. 18
Stootvogeltelling december 1977	pag. 26
Agenda	pag. 29

